

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ *

Η βιβλιοδεσία

Τὰ βιβλία ἄτινα κομίζονται ἐκ Παρισίων καὶ ἐκ Λειψίας, ὅπως χρησιμοῦσιν ὡς δῶρα κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἐορτῶν, ὑπὸ ἑποψίν βιβλιοδετικῆς εἶνε ἀληθῆ καλλιτεχνήματα. Πράγματι, ὁ βλέπων ποῦ ἔφθασεν ἡ τέχνη αὐτῇ ἐννοεῖ τὴν ἀγάπην, ἣν ἔχουσιν οἱ ἐρασταὶ τῶν σπανίων καὶ ὥραιων βιβλιοδετήσεων. Εἶνε ἄλλως τε καὶ ἡ ὥραία βιβλιοδέτης μία ἀπὸ τὰς καλὰς τέχνας, ὅπως ἡ ζωγραφικὴ, ἡ γλυπτικὴ καὶ αἱ ἄλλαι εἰκαστικαὶ λεγόμεναι τέχναι. Ἀξίζει τὸν κόπον ἀληθῶς νὰ ἴδῃ τις δεδεμένα βιβλία μὲ τὰ λαμπρὰ βυσινόχροα καὶ πρασινόχροα βενετικὰ δέρματα, μὲ τὴν εὐρύθμον ἐπιχρῶσιν αὐτῶν, τὴν τόσον ἀρμονικὴν πρὸς τὰ χρώματα τοῦ δέρματος, διότι εἶνε μία ἀπόλαυσις τὸν αἰσθῆσεναι καὶ ἡ ἀπλὴ θέα αὐτῶν. Καὶ εἶνε τότεν εὐθὺν ἡμέρον ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἀπολαύσεως ταύτης. Μὲ δύο μάρκα ἐν Λειψίᾳ καὶ μὲ τρία φράγκα ἐν Παρισίοις, δύναται τις νὰ δεσῇ κατὰ τοιοῦτον καλλιτεχνικόν τρόπον τὰ βιβλία του, ἀποκτίν οὕτω καλλιτεχνήματα καὶ περιδένων τῆς στούργης τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος διὰ ἀληθῶν ἀριστουργημάτων τῆς τέχνης, ἣν ἡμεῖς οὐδέποτε ἀπεκτήσαμεν ἐνταῦθα.

Ἡ βιβλιοδεσία ἔχει τὴν ἱστορίαν της, εἶνε δὲ τὰ ἔργα αὐτῆς περιζήτητα, ὅπως εἶνε τὰ ἔργα τῆς γραφικῆς. Διεξάγονται ἀληθεῖς ἀγῶνες παρὰ τῶν φιλοτέχνων πρὸς ἀπόκτησιν παλαιῶν δεμένων βιβλίων. Ἡ τέχνη αὐτῇ ἀρχεῖται ἀπὸ τοῦ ἐννάτου αἰῶνος, ἐκτὸς δὲ τοῦ περιφρήτου Ψαλτηρίου, τοῦ εὐρισκομένου εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Στόου ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ Οὐγου Καπέτου, τοῦ γεγραμμένου ἐπὶ περγαμνῆς μὲ ψήρια χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ δεμένον διὰ δέρματος ὄψεως, ἄτινα ἀνέχουσιν εἰς λίαν ἀπομακρυσμένην ἐποχὴν, ὑπάρχουσι καὶ τὰ βιβλιοδετημένα χειρόγραφα τῶν μονῶν, ἄτινα αποτελοῦσιν ἰδίαν ὁλὴν τέχνην. Ἄλλ' ἡ τέχνη αὕτη ἰδίως ἀνυψώθη ἐν Γαλλίᾳ, ὅτε ὁ θησαυροφυλάξ τοῦ Φραγκίσκου Α' ὁ μέγας βιβλιόφιλος δὲ Γηρολίε, παρεσκεύαζε τὴν βιβλιοθήκην του, δαπανῶν ἀφειδῶς διὰ τὴν βιβλιοδέτησιν τῶν βιβλίων αὐτῆς. Τὸ ὄνομα τοῦ βιβλιοδέτου τούτου ἔμεινεν ἄγνωστον, ἀλλ' ὅσα διασώζονται βιβλία αὐτοῦ πωλοῦνται εἰς τὰς ἀγοράς ἀντὶ μυθῶν ποσῶν. Ἐν τοιοῦτον βιβλίον συγγραφῶς τῆς ἐποχῆς καὶ δεδεμένον παρὰ τοῦ ἀγνώστου καλλιτέχνου ἐπωλήθη πρὸ τινων ἐτῶν ἀντὶ 110.000 γρ. Ἀλλὰ καὶ τὰ δεμένα βιβλία τοῦ ΙΙ' αἰῶνος τῶν βιβλιοδετῶν Γατσῶν, Δεζάμπλ, Παδελού, Δαρὸμ καὶ Μποζεριὰν εἶνε ἐξ ἴσου περιζήτητα καὶ δυσεύρετα.

Οἱ πλούσιοι φιλότεχνοι ὅταν παρουσιασθῇ κανὲν ἐξ αὐτῶν, τὸ ἀρπάζουν πληρώνοντες οἰανδήποτε τιμὴν. Τὰ ἐκτιθέμενα εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα μαζι, τὰ δεμένα μὲ μαροκινόν, τὸ ὅποιον καλοῦσιν βενετικόν, εἶνε θαυμάσια ἐπίσης, ἔχουσιν ὅλην τὴν κομψότητα τῶν ἀρχαίων βιβλιοδετῶν καλλιτεχνῶν καὶ στοιχίζουσιν ὀλίγα μόνον μάρκα. Ἐν τῶν περιζητήτων βιβλίων ἦτο καὶ τὸ «Σύνταγμα τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας», τὸ δεθὲν εἰς Διζὼν κατὰ τὸ 1793, τὸ ὅποιον ἦτο δεμένον μὲ ἀνθρώπινον δέρμα. Ἀλλὰ τὸ βιβλίον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὅτε κατεσκευάζοντο περισκελίδες, ὑποδήματα καὶ εὐμακίδες ἀπὸ ἀνθρώπινον δέρμα, ἡ δὲ ἐποχὴ αὕτη δὲν ἀτρεῖ ἀπ' ἡμῶν εἰμὶ ἑκατὸν μῶν ἐτη, καὶ ἡ χώρα, εἰς ἣν κατεσκευάζοντο, ἦτο μία ἀπὸ τὰς μᾶλλον πεπολιτισμένας τῆς Εὐρώπης.

* Τέλος.

Περὶ ἔργα βιβλία

Τὸ πρῶτον βιβλίον τὸ ὅποιον ἐτίπωσεν ὁ Γούτεμπεργ, ἡ Ἁγία Γραφή, στοιχίζει σήμερον εἰς ἕνα διασκευασμένον Ἀμερικανὸν 250.000 φρ. δὴλ ἐν ἀντίτυπον αὐτοῦ, τὸ ἡγέρασεν ἐσχάτως ὁ Ἑρρ. Χούντιγκτων. Σημειωτέον ὅτι τὰ ἀντίτυπα τῆς Ἁγίας Γραφῆς τοῦ Γούτεμπεργ εἶνε ὀλίγιστα.

★ Ἐν τῇ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ τῆς πόλεως τῶν Παρισίων εὐρίσκεται βιβλίον, τὸ ὅποιον δὲν ἔχει γραφῇ διὰ χειρὸς οὔτε ὅμως εἶνε τυπωμένον. Τὰ γράμματα τὰ ὅποια αποτελοῦσιν αὐτὸ ἔχουσιν κοπὴ ἐπὶ τῶν φύλλων διὰ ψαλλίδος. Ὅπως ἡ ἀνάγνωσις καταστῇ δυνατὴ, ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους ἐκάστης σελίδος τίθεται φύλλον κυανοῦ χάρτου, οὕτω δὲ φαίνονται οἱ χαρακτῆρες.

★ Λίαν ἐνδιαφέρουσα τοὺς βιβλιοφίλους καὶ περιποτάτη διὰ τὸ κοινόν, χάρις εἰς τὸ κομψὸν σχῆμα καὶ τὰς 316 εἰκόνας τὰς ὁποίας περιέχει, εἶνε ἡ ἐκδόσις τὴν ὅποιαν ἐδημοσίευσεν ὁ οἶκος Τρέβες ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς βιβλικῆς ἐκδόσεως ἡ ὅποια διωργανώθη εἰς Λειψίαν. Παρομοία ἐκδόσις ἐδημοσιεύθη κατὰ τὴν Γενικὴν Ἱταλικὴν Ἐκθέσιν γενομένην εἰς Μιλᾶνον κατὰ τὸ 1906. Ἡ ἐκδόσις αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ 216 σελίδων, ἀνέγραψε 2334 τόμους καὶ περιέχει 175 εἰκόνας. Δευτέρα ἐκδόσις ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸ 1911 χάριν τῆς πεντηκονταετηρίδος τοῦ Οἴκου Τρέβες, ὁ ὅποιος ἰδρύθη τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1861 ὑπὸ τοῦ Αἰμιλίου Τρέβες. Ὁ τόμος οὗτος περιέχει 150 σελίδας, ἀνέγραψε 2505 τόμους καὶ περιελάμβανε 251 εἰκόνας. Οὕτω εἰς διάστημα 8 ἐτῶν παρατηρεῖται αὐξήσις 517 τόμων, διαφόρων συγγραφῶν. Ὁ κατάλογος οὗτος περιλαμβάνει κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν τὰς ἐκδόσεις τοῦ οἴκου Τρέβες. Ὁ χρόνος τῆς πρώτης ἐκδόσεως παρατίθεται εἰς ἕκαστον ἔργον. Διὰ τοὺς μὴ ζῶντας σήμερον συγγραφεῖς ἀναγράφεται ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου.

★ Τὸ περισσότερον ἀνὰ τὸν κόσμον διαδεδομένον βιβλίον εἶνε Σινικόν τι ἡμερολόγιον, ἐκτυπούμενον ἀνὰ πᾶν ἔτος εἰς Πεκίνον εἰς τὰ Αὐτοκρατορικά τυπογραφεῖα. Κυκλοφορεῖ εἰς 8 ἑκατομμύρια ἀντίτυπα. Ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ τὸ μᾶλλον ἀναγινωσκόμενον βιβλίον εἶνε ἡ Ἱερὰ Βίβλος, εἴτα δὲ ἔρχονται ὁ «Δὸν Κιχῶτης» καὶ ἡ «Καλύβη τοῦ Θεοῦ Τόμ».

Πῶς καθαρίζονται αἱ βιβλιοθήκαι

Μεταξὺ τῶν φροντίδων, αἱ ἀπαιτεῖ ἡ διατήρησις τῶν μεγάλων βιβλιοθηκῶν, ἡ σπουδαιότερα εἶνε ὁ καθαρισμὸς τῶν βιβλίων, ἀφορῶν τὴν ὑγίαν καὶ τῶν βιβλίων καὶ τῶν ἀναγινωστῶν. Ἐνα σύγγραμμα δὲν εἶνε μόνον ἐπικίνδυνον διὰ τὰς κακάς ἰδέας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ παντοῖα μικρόβια. Ὑπὸ τὴν ἑποψίν καθαρισμοῦ ἡ Βασιλικὴ βιβλιοθήκη τοῦ Βερολίνου μπορεῖ νὰ χρησιμοῦσιν ὡς ὑπόδειγμα. Ὅλον τὸ κτίριον διασχίζεται ἀπὸ σωλήνας, τὸ ὅλκον μῆκος τῶν ὁποίων ὑπερβαίνει τὰ δύο χιλιόμετρα. Ἐπὶ τῶν ἀκινήτων αὐτῶν σωλήνων βιδώνονται ἑτέροι 42 κινητοί, εἰς διάφορα μέρη, οὕτως ὥστε φθάνουν καὶ εἰς τὰς μᾶλλον ἀπομακρυσμένας γωνίας τῆς βιβλιοθήκης. Οἱ κινητοὶ σωλήνες εἶνε ἐρωδιασμένοι μὲ εἰδικούς ἀπομυζήτηρας, τοὺς ὁποίους περιφέρουν ἐπὶ τῶν βιβλίων διὰ ν' ἀπορροφήσουν τὴν σκόνην. Οἱ ἀπομυζήτηρες δὲν ἀρῖνουν οὔτε μόριον σκόνης καὶ ἀντικαθιστοῦν τέλεια τὰ ἑσκαμνιστήρια. Ἡ σκόνη ἀπορροφᾶται ἀπὸ ἡλεκτρικὰς ἀντλίας καὶ ὀδηγεῖται εἰς τὰ ὑπόγεια, ὅπου πνίγεται μέσα εἰς δεξαμενάς γεμάτας νερό. Ὁ τρόπος αὗτος τοῦ καθαρισμοῦ ἔχει τὸ προσὸν νὰ καθιστᾷ περιττὴν τὴν μετακίνησιν τῶν τόμων.